रणे त्वदर्थाय महानुभाव न जीवितं रक्षितव्यं ममाद्य। सर्व्वांस्तवार्थाय सदेवदैत्यांल्लोकान् दहेयं किमु शत्रूंस्तवेह।
तान् पाण्डवान्योधयिष्यामि राजन् प्रियञ्च ते सर्व्वमहं करिष्ये। श्रुत्वैव चैतत्परमप्रतीतो दुर्य्योधनः प्रीतमना बभूव।
सर्व्वाणि सैन्यानि ततः प्रहृष्टो निर्गच्छतेत्याह नृपांश्च सर्व्वान्। तदाज्ञयानिर्ययुर्वै बलानि रथाश्वपादातगजायुतानि।
प्रहर्षयुक्तानि तु तानि राजन् महान्ति नानायुधशस्त्रवन्ति। स्थितानि नागाश्वपदातिमन्ति विरेजुराजौ तव राजन् बलानि। २५२५

वृन्दैः स्थिताश्चापि सुसम्प्रयुक्ताश्चकाशिरे दन्तिगणाः समन्तात्। शस्त्रास्त्रविद्भिर्नरदेवयोधैरनुष्ठिताः सैन्यगणास्त्वदीयाः।
रथैश्च पादातगजाश्वसङ्घैः प्रयाद्भिराजौ विधिवत्प्रणुन्नैः। समुद्धूतं तैस्तरुणार्कवर्णं रजो बभौ छादयन् सूर्य्यरश्मीन्।
रेजुः पदाता रथदन्तिसंस्था वातेरिता भ्राम्यमाणाः समन्तात्। नानारङ्गाः समरे तत्र रेजुः मेघैर्युक्ता विद्युतः खे यथैव।
धनूंषि विस्फारयतां नृपाणां बभूव शब्दस्तुमुलोऽतिघोरः। निर्म्मथ्यतो देवमहासुरौघैर्यथार्णवस्यादियुगे तदानीं।
तदुग्रनादं बहुवर्णरूपं तवात्मजानां समुदीर्णवर्णं। बभूव सैन्यं रिपुसैन्यहन्तृ युगान्तमेघौघनिभन्तदानीं। २५३०

इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्व्वणि भीष्मवधपर्व्वणि भीष्मदुर्य्योधनसंवादे एकाशीतोऽध्यायः ॥ ८१ ॥

॥ सञ्जय उवाच ॥ अथात्मजं तव पुनः गाङ्गेयो ध्यानमास्थितं। अब्रवीत् भरतश्रेष्ठ सम्प्रहर्षकरं वचः।
अहं द्रोणश्च शल्यश्च कृतवर्म्माच सात्वतः। अश्वत्थामा विकर्णश्च सोमदत्तोऽथ सैन्धवैः।
विन्दानुविन्दावावन्त्यौ वाह्लिकः सह वाह्लिकैः। त्रिगर्तराजोऽथ बली मागधश्च सुदुर्ज्जयः।
बृहद्बलश्च कौशल्यश्चित्रसेनो विविंशतिः। रथाश्च बहुसाहस्राः शोभमाना महाध्वजाः।
देशजाश्च हया राजन् सारूढा हयसादिभिः। गजेन्द्राश्च मदोन्मद्धाः प्रभिन्नकरटामुखाः। २५३५
पादाताश्च रथाः शूरा नानाप्रहरणायुधाः। नानादेशसमुत्पन्नास्त्वदर्थं योद्धुमुद्यताः।
एते चान्ये च बहवस्त्वदर्थे त्यक्तजीविताः। देवानपि रणे जेतुं समर्था इति मे मतिः।
अवश्यन्तु मया राजंस्तव वाच्यं हितं सदा। अशक्याः पाण्डवा जेतुं देवैरपि सवासवैः।
वासुदेवसहायाश्च महेन्द्रसमविक्रमाः। सर्व्वथाऽहन्तु राजेन्द्र करिष्ये वचनन्तव।
पाण्डवानां रणे जेष्ये मां वा जेष्यन्ति पाण्डवाः। एवमुक्त्वा ददौ चास्मै विशल्यकरणीं शुभां। २५४०
ओषधीं वीर्य्यसम्पन्नां विशल्यश्चाभवत्तदा। ततः प्रभाते विमले स्वेन सैन्येन वीर्य्यवान्।
अव्यूहत स्वयं व्यूहं भीष्मो व्यूहविशारदः। मण्डलं मनुजश्रेष्ठो नानाशस्त्रसमाकुलं।
सम्पूर्णं योधमुख्यैश्च तथा दन्तिपदातिभिः। रथैरनेकसाहस्रैः समन्तात् परिवारितं।
अश्वबृन्दैर्महद्भिश्च ऋष्टितोमरधारिभिः। नागे नागे रथाः सप्त सप्त चाश्वा रथे रथे।
अन्वश्वं दश धानुष्का धानुष्के सप्त चारिणः। एवं व्यूहं महाराज तव सैन्यं महारथैः। २५४५
स्थितं रणाय महते भीष्मेण युधि पालितं। दशाश्वानां सहस्राणि दन्तिनाञ्च तथैव च।
रथानामयुतञ्चापि पुत्राश्च तव दंशिताः। चित्रसेनादयः शूरा अभ्यरक्षन्पितामहं।
रक्ष्यमाणश्च तैः शूरैर्गोप्यमानाश्च तेन ते। सन्नद्धाः समदृश्यन्त राजानश्च महाबलाः।
दुर्य्योधनस्तु समरे दंशितो रथमास्थितः। व्यभ्राजत श्रिया जुष्टो यथा शक्रस्त्रिविष्टपे।